

6. KONGRES

Resolucija 6. kongresa KSJS

Nič o plačah v javnem sektorju brez KSJS!

Izpostavljamo, da so bili ključni argumenti za vzpostavitev obstoječega plačnega sistema v javnem sektorju vezani na primerljivost, preglednost in stimulativnost plač javnih uslužbencev. Pomembni cilji so bili vezani na vzpostavitev razmerij med primerljivimi delovnimi mesti, določitev osnovnih plač v okviru enotne plačne lestvice, v naprej znan in na dogovoru temelječ sistem usklajevanja plačne lestvice, javnost plač, ter poenoteno določitev fiksnega in variabilnega dela plače. Novi plačni sistem je temeljil na dveh bistvenih predpostavkah: na načelu enakega plačila za delo na primerljivih delovnih mestih in, na vzpostavitvi primerljivosti prek orientacijskih delovnih mest, ki se jih opredeli s Kolektivno pogodbo za javni sektor.

Ugotavljamo, da je novi plačni sistem izrazito heterogene sisteme kariernega napredovanja v posameznih delih javnega sektorja pustil nedotaknjene, kar se je izkazalo za enega od bistvenih razlogov za vse bolj neenako gibanje plač po posameznih plačnih podskupinah. K temu je treba dodati še proces razpuščanja enotnosti plačnega sistema prek opredeljevanja izjem in posebnosti pri plačah po posameznih resorjih, s spreminjanjem področne zakonodaje in drugih predpisov. Brez socialnega dialoga prihaja tudi do uvajanja dodatnih nalog, ki v okviru plačnega sistema niso ustrezno ovrednotene. V mandatu vlade 2020 – 2022 je bil opuščen tudi princip centralizacije pogajanj prek Ministrstva za javno upravo, ki so jih zamenjala pogajanja po resorjih, Ministrstvo za javno upravo pa je opustilo svojo vlogo skrbnika plačnega sistema v javnem sektorju.

Opozarjamo, da je dolgoletno neusklajevanje vrednosti plačnih razredov oziroma njihovo znižanje v času velike gospodarske krize, v povezavi z zviševanjem minimalne plače, pripeljalo do kompresije plač v spodnji tretjini plačne lestvice, ki niti srednjeročno ni več vzdržna. Vlada RS je sicer junija 2021 s sindikati javnega sektorja podpisala dogovor o odpravi te anomalije, a se je do konca mandata sistematično izogibala njeni razrešitvi.

Ocenjujemo, da plačnega sistema, kot je bil uveljavljen leta 2008, ni več, da ni več niti enoten, niti pregleden, da ne izpolnjuje več niti predpostavke o enakem plačilu za primerljiva delovna mesta. Tak, kot je, ne zagotavlja osnovne stabilnosti delovanja, ker številne deformacije in anomalije nujno prožijo stalne konflikte med zaposlenimi in delodajalci, zato smo sindikati javnega sektorja in Vlada RS soočeni z dilemo, kako naprej. Ocenjujemo, da bo razprava o prihodnosti plačnega sistema nihala med možnostjo, da se obstoječe anomalije odpravljajo v smeri obnovitve skupnih elementov in enotnosti na eni strani, na drugi strani pa se bodo pojavljali predlogi o odpravi obstoječega plačnega sistema in oblikovanju novega, drugačnega oziroma o oblikovanju več med seboj avtonomnih plačnih sistemov. Sindikati KSJS moramo v čim krajšem času jasno odgovoriti na to dilemo.

Sindikati v KSJS se enotno zavezujejo, da bomo:

1. Brezpogojno vztrajali pri spoštovanju zaveze iz Dogovora o plačah in drugih stroških dela v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 80/18), da je o temeljnih vprašanjih s področja uslužbenske zakonodaje (ZJU) in sistema plač v javnem sektorju (ZSPJS) potrebno soglasje reprezentativnih sindikatov javnega sektorja in vlade, ki mora bit doseženo pred vložitvijo zakonov v postopek sprejemanja v Državnem zboru.
2. Brezpogojno vztrajali pri zahtevi, da se vsa delovna mesta ovrednotijo v kolektivnih pogodbah z uvrščanjem v plačne razrede.
3. Vztrajali pri izpolnitvi še nerealiziranih zavez vlade iz veljavnih dogovorov in stavkovnih sporazumov, pri čemer se bomo člani KSJS med seboj solidarno podpirali.
4. Zahtevali takojšnji dogovor o rednem, letnem načinu usklajevanja vrednosti plačnih razredov glede na življenjske stroške in inflacijo, ki se opredeli v kolektivni pogodbi za javni sektor. Začetna uskladitev se izvede v skladu z Dogovorom o plačah in drugih stroških dela v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 80/18).
5. Zahtevali, da se istočasno zvišajo plače v spodnji tretjini plačne lestvice v skladu z Dogovorom o odpravi varčevalnih ukrepov (uradni list RS, 88/21).
6. Podpirali zvišanja plač javnim uslužbencem glede na že dogovorjena zvišanja plač posameznim skupinam zaposlenih v javnem sektorju.
7. Vztrajali pri uskladitvi premij dodatnega pokojninskega zavarovanja.

Branimir Štrukelj,
predsednik KSJS